

1. Bezet gebied

Het is opvallend hoe vaak het in Markus 1 gaat over demonen, over duivelse, boze geesten. We hebben gelezen over Jezus die uit de synagoge van Kapernaüm komt en naar het huis van Petrus gaat. Maar daarvoor, in de synagoge zelf, is er al iets heel ingrijpends gebeurd. Ik lees dat even voor, vanaf vers 23-26: 'Nu was er in hun synagoge een man met een onreine geest, en die schreeuwde: Ga weg! Wat hebben wij met U te maken, Jezus de Nazarener? Bent U gekomen om ons te gronde te richten? Ik weet Wie U bent, namelijk de Heilige van God. En Jezus bestrafte hem en zei: Zwijg! Ga uit hem weg! En de onreine geest deed hem stuip trekken en ging, roepend met luide stem, uit hem weg.' Als de dienst dan afgelopen is en Jezus gaat mee met Simon Petrus en met zijn broer Andreas, dan blijkt dat de schoonmoeder van Petrus opééns ernstig ziek geworden is. Voorafgaand aan die

Opgravingen in Kapernaüm. Het witte gebouw op de voorgrond is de ruïne van de synagoge uit de 4e eeuw na Christus. Op deze plek stond ook in Jezus' tijd de synagoge. Het gebouw daarachter, met het achthoekige dak, is een kerk, gebouwd boven de opgravingen van het huis van Petrus. Inscripties van rond het jaar 100 na Christus geven aan dat op die plek Petrus' huis stond. Onderin de kerk kun je door een glasplaat naar beneden kijken, in het huis.

dienst in de synagoge was er blijkbaar nog niet veel aan de hand, want er is nu háást bij, er wordt 'meteen' met Jezus over haar gesproken. Het lijkt wel of die boze machten, die de nederlaag hebben geleden in de synagoge, nu wraak nemen, en deze vrouw ziek maken. Maar Jezus pakt haar hand en richt haar op, en op slag is de koorts verdwenen. Meteen staat ze op en gaat aan het werk om Jezus en de anderen te gaan dienen.

Dan wordt het avond, de sabbat is voorbij, ook de beperkingen van de sabbat zijn voorbij, mensen mogen weer op pad – en in de avondschemering komen overal mensen vandaan om Jezus op te zoeken. En weer worden dan nadrukkelijk de demonen genoemd. Vers 32-34: 'Toen het nu avond geworden was en de zon onderging, brachten ze bij Hem allen die er slecht aan toe waren, en hen die door demonen bezeten waren. En heel de stad had zich verzameld bij de deur. En Hij genas er velen, die er door allerlei ziekten slecht aan toe waren, en dreef veel demonen uit, en Hij liet de demonen niet toe te spreken, omdat zij Hem kenden.'

Die demonen willen overal bekend maken dat Jezus de Messias is, de 'Heilige van God' (vers 24). Waarom willen ze dat? Je zou zeggen: daar hebben ze toch helemaal geen belang bij? Waarom willen ze reclame maken voor Jezus?

Maar de boze heeft daar een heel listig doel mee. Op het moment dat de mensen massaal gaan denken dat Jezus inderdaad de Messias is, dan zullen ze Hem koning willen maken. Een aardse koning, die de Romeinen gaat verjagen. Als dat inderdaad gebeurt, en het volk wil Jezus op het schild hijsen, dan is dat voor Jezus Zelf een enorme verleiding, om Zich tot koning te laten

uitroepen, en inderdaad de macht te grijpen. Als dat zou gebeuren, dan zou de missie van Jezus op deze aarde helemaal mislukken. Dan zou Hij Zich laten meeslepen in de roem, in de wereldse verleiding van de macht. De demonen weten wie Jezus is, maar Jezus legt hun het zwijgen op. Vers 34: 'Hij liet de demonen niet toe te spreken, omdat zij Hem kenden.'

2. Jezus zoekt Zijn Vader in het gebed

Dan valt de nacht over Kapernaüm. En de volgende morgen vroeg, als Petrus en de anderen opstaan, dan is Jezus al weg. Hij is voor dag en dauw al vertrokken, om te gaan bidden, buiten de stad, in de eenzaamheid. Ik vind dat altijd zo indrukwekkend. Jezus, de Zoon van God, zó verbonden met Zijn Vader, altijd door, de hele dag - Jezus had het tóch nodig om te bidden, om

daar tijd voor vrij te maken in Zijn drukke leven, om de stilte op te zoeken voor het gesprek met Zijn Vader.

Vandaag begint de Week van gebed. Hier in Rotterdam-Noord zijn gebedsdiensten, komende dinsdag-, woensdag- en donderdagavond, in verschillende kerken. Je kunt ook gaan bidden in de gebedsruimte op de Heemraadssingel, de gebedsruimte van 24-7 Prayer. En natuurlijk kun je ook gewoon zelf de stilte zoeken. Het gaat niet alleen om deze week. De Week van Gebed wil je helpen om gebed in je hele leven meer een plek te geven. Dat hebben we allemaal nodig, als ambtsdrager, als gemeentelid, wie je ook bent. Als Jézus het al nodig had om te bidden, dan hebben wij het dës te meer nodig.

3. Zijn Woord gaat verder, daarvoor is Hij 'uitgegaan'

Maar wat gebeurt er? Simon Petrus en de andere discipelen merken dat de hele stad op zoek is naar Jezus. Ze gaan zoeken, buiten de stad, en inderdaad, daar vinden ze Jezus. 'Meester,' zeggen ze, 'iedereen zoekt U!' En wat zou je dan verwachten, dat Jezus zegt? Je zou verwachten dat Jezus zou zeggen: 'Oké, Ik kom eraan.' Maar dat zegt

Hij niet! Hij zegt, in vers 38: 'Laten wij naar de naburige plaatsen gaan, opdat Ik ook daar predik, want daarvoor ben Ik uitgegaan.' Is dat niet vreemd? Jezus gaat niet mee terug naar Kapernaüm. Nee, Hij trekt verder, naar volgende plaatsen, naar steden, naar dorpen en zelfs naar gehuchten, staat er in later, in Markus 6: 56. Waarom gaat Jezus niet mee terug? Omdat Hij daar, in Kapernaüm, de vorige dag al het Evangelie gebracht heeft. Nu moet de boodschap verder! Nu moet Jezus verder! Waarom? 'Daarvoor,' zegt Jezus, 'ben Ik uitgegaan.' Dat is niet zulk mooi Nederlands, eerlijk gezegd. Als wij zeggen: 'Ik ben uitgegaan', dan denk je aan het uitgaansleven op zaterdagavond. En dat is natuurlijk niet wat Jezus bedoelt. Taalkundig rammelt het een beetje, maar het is wel precies wat er staat in het Griekse origineel. Jezus is 'uitgegaan', Hij is naar buiten gegaan. Hij is er op uit getrokken. Hoezo dan, wat bedoelt Hij? Sommige uitleggers zeggen: 'Hij is de stad uitgegaan, óm verder te trekken.' Maar dat is het ook niet. Jezus bedoelt iets anders: Hij is de hémel uitgegaan, om hier op aarde de boodschap van Gods redding te komen brengen. Lukas vertelt dit zelfde verhaal en Hij geeft de woorden van Jezus iets anders weer. In Lukas 4: 43 zegt Jezus: 'Ik moet ook andere steden het Evangelie van het Koninkrijk van God verkondigen, want daarvoor ben Ik uitgezonden.'

Die twee woorden vullen elkaar heel mooi aan: God de Vader heeft Jezus *uitgezonden*, en Jezus Zelf is de hemel *uitgegaan*. Waarom? Om mensen te redden! En hier, in Kapernaüm en omgeving, wordt al duidelijk hoe nódig dat is! Want overal zijn die demonen! En waar Jezus komt, komen altijd die boze geesten in opstand. Ze kunnen Hem niet verdragen!

Markus vertelt verder in vers 39: 'En Hij predikte in hun synagogen door heel Galilea en dreef de demonen uit.' Deze wereld – hoe erg het ook is, maar het is waar – deze wereld is bezet gebied. De boze machten houden mensen in hun greep. Soms is dat heel letterlijk zo. Mensen die met occulte praktijken bezig zijn geweest, die kunnen letterlijk last hebben van boze geesten. Dan is er een pastor nodig die bidt en die de demonen wegjaagt in de naam van Jezus.

Maar de demonen zijn veel breder actief. Boze geesten drijven mensen uit elkaar, ze brengen polarisatie en verbittering. Niet voor niets is SIRE een campagne gestart tegen polarisatie. De boze machten verleiden mensen om hun geluk te zoeken in rijkdom, in macht, in beroemdheid. Boze machten zetten wereldleiders aan tot oorlog en geweld. Maar ook gewoon in je eigen leven zijn er duizend verleidingen. De boze wil je altijd in het ongeluk storten.

En nu moet je dat eens even op je laten inwerken: die wereld die Markus hier tekent: een wereld vol van boze machten, bezet gebied. Een wereld vol ellende, en ziekte, en haat en geweld, en onrecht. En dan Jezus, die woonde in die heerlijke, volmaakte, lichte, vreugdevolle hemel, en die de hemel is 'uitgegaan', om hier te komen, hier op aarde, in de duisternis, tussen de demonen. Dát is wat Jezus ons laat zien. Dát is Zijn missie. Hij is niet veilig in de hemel bij God gebleven. Hij heeft bewust de stap gezet, de onveiligheid in, de duisternis in, de ellende in, het lijden in. Want Hij is gekomen om mensen te redden. Om mensen te verzoenen met God. Om mensen eeuwig leven te geven. Jezus heeft de moeilijkheden heel bewust opgezocht.

En hij vraagt van jou en mij om precies hetzelfde te doen! Wat zegt Hij aan het einde van het Johannes-evangelie? 'Vrede zij u! Zoals de Vader Mij heeft uitgezonden, zo zend Ik ook u!' Bij Jezus is er altijd een beweging naar buiten. En diezelfde beweging vraagt Hij ook van ons! Bewust uit je veilige wereldje stappen, bewust de plekken opzoeken waar de demonen het voor het zeggen lijken te hebben, om daar het licht van Christus te brengen.

4. Ga jij achter Jezus aan, om mensen te redden?

Afgelopen donderdag stond er in het *Nederlands Dagblad* een lang artikel over Daniel Wilk, een Canadese man van 42 jaar. In maart vorig jaar vertrok hij vanuit Canada naar Oekraïne, waar toen net de oorlog was uitgebroken. Hij had maar één doel voor ogen: zoveel mogelijk mensen evacueren, hen weghalen uit de gevaarlijkste situaties. Afgelopen week was hij samen met een compagnon bezig om mensen mee te nemen uit het open gebied bij Bachmoet, waar nu zwaar gevochten wordt. Ze werkten in het zicht van de Russen en namen bijvoorbeeld een echtpaar mee met hun gehandicapte zoontje, mensen die op eigen kracht niet weg konden komen.

Al maandenlang is Daniel Wilk samen met een paar anderen bezig om mensen te redden van de dood op de meest gevaarlijke plekken in het land. Voortdurend gaat hun auto kapot door de slechte wegen, maar elke keer laten ze hem repareren en gaan ze weer op pad. Daniel zegt: 'Iedere seconde kan ik sterven. Zelfs een klein stukje granaatscherf is genoeg om er in no time een einde aan te maken. Maar wat is mijn leven waard in vergelijking met dat van anderen? Het klinkt misschien gek, maar als ik één persoon weet te redden, is dat mijn leven al waard. Laat staan honderden mensen.' In het artikel wordt niet duidelijk of Daniel christen is, en of hij dit vanuit zijn geloof doet. Maar het artikel maakte grote indruk op mij. Hier is iemand die heel radicaal zijn eigen veiligheid opgeeft en kiest voor de onveiligheid om mensen te redden. Hij gaat gebieden in waarvan je kunt zeggen: 'Daar hebben de demonen van haat en geweld het voor het zeggen.' En hij heeft maar één doel: mensen redden.

Jezus zegt: 'Ik moet vélder! Het Evangelie moet vélder! Want daarvoor ben Ik de hemel uitgegaan. Daarvoor heb Ik die veilige plek verlaten. Daarvoor heb ik de onveilige wereld opgezocht.' En de vraag is, aan ons, aan jou en mij: 'Gaan wij achter Jezus aan?' Durf je uit je comfort zone te stappen? Durf je een grens over te steken? Durf je in een situatie te stappen die onbekend voor je is?

Zoek je contact met mensen die je niet zelf zou uitkiezen? Mensen die wél op je pad komen? Gewoon, zomaar een paar simpele dingen: als je nou burens hebt die heel anders leven dan jij, wat doe je dan? Trek je eigenlijk een muur op, hooguit zeg je 'Goeiemorgen' en 'Fijne avond'? Of zoek je echt contact? Nodig je de burens ook een keer uit?

En: stel, je hebt een collega die totaal anders leeft dan jij. Neem je dan voor die collega ook eens een keer extra tijd? Gewoon, tijdens de lunchpauze of zo. Durf je een keer door te vragen, wat die ander belangrijk vindt in het leven, waar die ander van droomt, naar verlangt, op hoopt?

Durf je een grens over te gaan in je eigen familie? In veel families heerst een ongeschreven regel: we praten niet over geloof en politiek. En als je dat nu wél een keer doet? Niet door over die ander heen te walsen met jouw mening, maar door vragen te stellen. 'Denk jij dat er leven is na de dood? Denk jij dat er een hogere macht is die ons leven bestuurt, of niet?'

Durven we als gemeente nieuwe paden op te gaan? We zijn bezig met dit gebouw, om hier beneden bij het terras een mooie ruimte te creëren, die een ontmoetingsplek voor de buurt kan worden. Dat is ook spannend: hoe kunnen we er echt zijn voor de buurt, hoe kunnen we werkelijk dienend aanwezig zijn, zoals Jezus dienend aanwezig was voor al die mensen die naar Hem toekwamen?

Durf je over je eigen grens heen te kijken? Ook over je landsgrens? Licht er voor jou een taak, ergens in het buitenland? Of juist hier, in de stad?

Erop uitgaan in de voetsporen van Jezus, dat is waar het om draait. En dat geldt ook voor jullie als kerkenraadsleden. Erop uitgaan, heel concreet, na het avondeten, terwijl anderen lekker op de bank gaan zitten. Maar jij trekt erop uit, om ergens op bezoek te gaan, soms in heel ingewikkelde situaties, en je bidt in je hart: 'Heer, ga mee. Ik kan het niet zonder U.' Of je stapt het huis uit om te gaan vergaderen, ook als er soms ingewikkelde

besluiten genomen moeten worden, en je voelt de druk dat elk besluit moeilijke kanten heeft.

We zijn kerk in deze stad, een prachtige stad, maar tegelijk ook: bezet gebied. Net zo goed als dorpen, die zijn óók bezet gebied. De boze zoekt altijd manieren om mensen uit elkaar te drijven en weg van God. Jezus zoekt juist altijd manieren om mensen bij elkaar te brengen dicht bij God. In Zijn voetsporen zijn wij op weg. Als verspreiders van het Licht. Licht waardoor mensen gered worden voor de eeuwigheid.

Vorige week maakten wij een wandeling in Roosendaal, het 'Kunstommetje', een route langs allerlei kunstwerken. Op de Nieuwe Markt zagen we het beeld van Johannes de Doper. Hij is de patroonheilige van Roosendaal. Je ziet hem geknield op de grond, een ruige, ongeschoren prediker, en hij wijst omhoog. Op de sokkel van het beeld staat een tekst. En die tekst trof mij. Ik dacht: deze

Sint Jan (Johannes de Doper). Han Wezelaar maakte in 1967 dit bronzen beeld op een basaltlavastenen sokkel. Daarop staat een tekst van de hand van Frans de Clercq: 'Bereidt des Heren weg en maakt zijn paden recht, ik wijs ten hemel heen, een stad is meer dan steen.'

tekst omschrijft precies onze opdracht, als kerk in de stad. En ik geef deze tekst ook aan jullie mee, als ambtsdragers, bij het begin van een nieuwe termijn. Er staat: 'Bereidt des Heren weg en maakt zijn paden recht, ik wijs ten hemel heen, een stad is meer dan steen.' Amen.